Sygn. akt III AUa 1932/11

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Magdalena Kostro-Wesołowska (spr.)

Sędziowie: SA Aleksandra Tobiasz-Skrzypek

SO del. Anna Michalik

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2013 r. w Warszawie

sprawy T. H.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji T. H. i Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (poprzednio: Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji) w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 lipca 2011 r. sygn. akt XIII U 6096/10

oddala obie apelacje.

/-/ A. T.-S. /-/ M. K.-W. /-/ A. M.

Sygn. akt III AUa 1932/11

UZASADNIENIE

Ubezpieczony T. H. odwołał się od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 1 grudnia 2009 r. ponownie z urzędu, poczynając od 1 stycznia 2010 r., ustalającej wysokość jego policyjnej emerytury w związku z uwzględnieniem w wysokości świadczenia okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok takiej służby, a przez to obniżającej wysokość tego świadczenia
z 75% do 57,48% podstawy wymiaru.

Organ emerytalny wnosił o oddalenie odwołania i zasądzenie na jego rzecz od ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego (pismo procesowe z dnia 27 czerwca 2011 r.).

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7 lipca 2011 r. w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że okres służby T. H. od

14 października 1986 r. do 26 czerwca 1987 r. zaliczył do stażu emerytalnego według współczynnika 2,6% podstawy wymiaru, w pkt
2 oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, w pkt 3 zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu emerytalnego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd na podstawie pisemnej informacji z dnia 9 maja 2011 r., udzielonej przez IPN, ustalił, że ubezpieczony (ur. (...)) pełnił służbę:

- od 1 lipca 1981 r. do 1 marca 1985 r. w Wydziale(...)Milicji Obywatelskiej/Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. na stanowisku inspektora, - od 1 marca 1985 r. do 14 października 1986 r. w Samodzielnej (...) SB/Wydziale(...)Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. na stanowisku starszego inspektora, - od 14 października 1986 r. do 26 czerwca 1987 r. był słuchaczem Stacjonarnego Oficerskiego Studium (...) przy Wyższej Szkole (...) w L.,

- od 26 czerwca 1987 r. do 16 stycznia 1989 r. w Wydziale (...)Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. na stanowisku starszego inspektora, - od 16 stycznia 1989 r. do 1 listopada 1989 r. w Inspektoracie(...) Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. na stanowisku starszego inspektora, - od 1 listopada 1989 r. do 31 marca 1990 r. w Wydziale Studiów i (...) Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w T. na stanowisku starszego inspektora.

Decyzją z dnia 24 kwietnia 1990 r. ustalono dla ubezpieczonego prawo do emerytury policyjnej w wysokości 55% podstawy jej wymiaru. Następnie Sąd Okręgowy podniósł, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Granicznej i Służby Więziennej i ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145) organ emerytalny otrzymał z Instytutu Pamięci Narodowej informację z dnia 8 lipca 2009 r. o przebiegu służby wnioskodawcy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, sporządzoną na podstawie posiadanych przez IPN akt osobowych. Z dokumentacji tej wynika, że wnioskodawca od 1 lipca 1981 r. do 31 marca 1990 r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa. W związku z powyższym organ emerytalny decyzją z dnia 1 grudnia 2009 r. ustalił ponownie wysokość emerytury wnioskodawcy poczynając od dnia 1 stycznia 2010 r. Wskaźnik podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy za okres służby w organach bezpieczeństwa obniżono z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7 % podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym wyżej okresie. Ponownie ustalona wysokość emerytury z tytułu wysługi wraz z podwyższeniem, o którym mowa w art. 15 ust. 2, 3, 3a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Granicznej i Służby Więziennej i ich rodzin wyniosła łącznie 57,48% podstawy wymiaru. Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów z akt rentowych i sądowych.

Przystępując do oceny prawnej Sąd Okręgowy stwierdził, że z dniem 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Granicznej i Służby Więziennej i ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Granicznej i Służby Więziennej i ich rodzin (Dz. U. z 2004 r., nr 8, poz. 67 ze zm.) przepis art. 15b określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Następnie

Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 2 ust. 1 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów oraz § 14 ust. 1 pkt
1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji ... (Dz. U. nr 239, poz. 2404) stanowiący, że środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza przez właściwe organy służb. Sąd wskazał następnie na treść art. 13a ust.
1 policyjnej ustawy zaopatrzeniowej dotyczący sporządzania przez IPN informacji o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa. Stosownie do art. 13a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej informacja IPN o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe służby. Dalej Sąd Okręgowy przytoczył art. 15b ust. 1, 2, 3 ustawy zaopatrzeniowej i w związku z unormowaniem wynikającym z tego ostatniego przepisu stwierdził, że wnioskodawca nie dowodził zaistnienia w jego przypadku okoliczności podjęcia współpracy i czynnego wspierania osób lub organizacji działających na rzecz niepodległości Państwa Polskiego, a Trybunał Konstytucyjny oceniając nowelizację przepisów ustawy zaopatrzeniowej ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. stwierdził, że ustawodawca negatywnie ocenił sam fakt podjęcia służby w organach bezpieczeństwa Polski Ludowej, ze względu na jednoznacznie ujemną ocenę działań tych organów. Przemawia za tym zastosowana przez ustawodawcę technika legislacyjna – posłużenie się jako cechą wyróżniającą wskazaniem konkretnych instytucji, wśród których wymienione zostały także „instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych". Tak więc o zasadności zastosowania do sytuacji prawnej wnioskodawcy przepisów ustawy przesądza nie jakaś jego cecha osobowa, czy też jakieś konkretne działanie, lecz sam fakt pełnienia służby w organie spełniającym kryteria kwalifikujące go do organów bezpieczeństwa państwa, przy czym w sprawie sam fakt pełnienia służby przez wnioskodawcę w tych organach nie był sporny. Następnie Sąd Okręgowy podniósł, że art. 14 ustawy zaopatrzeniowej dotyczy doliczania do wysługi emerytalnej konkretnych okresów przypadających po zwolnieniu ze służby, zaś art. 15 tej ustawy ustanawia zasady obliczania wysokości emerytury dla funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że kwestia zgodności art. 15 b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a także art. 15 b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z ustawą zasadniczą była badana przez Trybunał Konstytucyjny. Trybunał Konstytucyjny w pkt 4 wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. (K 6/09) uznał, iż art. 15b ust. 1 policyjnej ustawy zaopatrzeniowej jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art.
67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy, bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Zdaniem Trybunału ustawodawca był upoważniony mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalne za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Trybunał Konstytucyjny podkreślił także, iż zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zaznaczył jednak, iż ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, zasada ochrony praw nabytych nie ma zastosowania do praw nabytych niesłusznie lub niegodziwie, a także praw nie mających oparcia w założeniach obowiązującego w dacie orzekania porządku konstytucyjnego.

Trybunał dodatkowo podkreślił, iż chroniąc prawa nabyte nie można przyjąć, iż każda zmiana istniejącej regulacji, która byłaby zmianą na niekorzyść pewnej grupy obywateli, jest ustawodawczo zakazana, w związku z czym nie ma też

wystarczających podstaw, aby twierdzić, iż ustawodawca nie może ocenić negatywne dokonanych wcześniej rozwiązań legislacyjnych. Ustawodawca, ustanawiając kwestionowane przepisy, dał wyraz negatywnej ocenie działalności organów bezpieczeństwa państwa komunistycznego, o czym świadczy zarówno przebieg prac legislacyjnych, jak też treść samej preambuły ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. Zdaniem Trybunału, w demokratycznym państwie prawnym jednym z kluczowych instrumentów ochrony jego podstawowych zasad jest odpowiedzialność, która obejmuje czyny wynikające z urzeczywistnienia celów źle wybranych i niezrealizowania celów wybranych dobrze. W tym sensie gwarancje bezkarności oraz przywilejów ekonomicznych pochodzących z budżetu państwa za służbę w instytucjach i organach stosujących w dyktaturze represje, nie mogą być traktowane jako element praw słusznie nabytych. W opinii Trybunału, prawa emerytalne nabyte przez adresatów kwestionowanych przepisów zostały nabyte niegodziwie. Nie można bowiem uznać celów i metod działania organów bezpieczeństwa Polski Ludowej za godziwe.

W związku z powyższym, służba w instytucjach i organach państwa, które systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządy prawa nie może w demokratycznym państwie prawnym uzasadniać roszczeń do utrzymania uzyskanych wcześniej przywilejów. Zdaniem Trybunału ustawodawca ograniczając w zakwestionowanych przepisach niesłusznie nabyte przywileje emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, sięgnął do środka adekwatnego dla uzyskania usprawiedliwionego celu, uczynił to zarazem w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla adresatów zakwestionowanych norm.

Zdaniem Trybunału, jak dalej wskazał Sąd, ustawodawca nie przekroczył również kompetencji władzy ustawodawczej przewidzianych w Konstytucji. Kwestionowane przepisy nie przewidują wymierzania zbiorowej kary funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, a jedynie obniżenie im uprzywilejowanych świadczeń emerytalnych do poziomu średniej emerytury powszechnej. Ustawodawca nie naruszył też art. 32 Konstytucji (zasada równości). Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż zasady tej wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej kategorii, a zatem wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary. Jeżeli zatem prawodawca różnicuje podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną, to wprowadza odstępstwo od zasady równości. Zdaniem Trybunału jednak takie odstępstwo nie musi oznaczać naruszenia art.
32 Konstytucji. W opinii Trybunału jest ono dopuszczalne, jeżeli kryterium różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania oraz dodatkowo kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych. Wspólną cechą wszystkich funkcjonariuszy bezpieczeństwa Polski Ludowej jest ich służba w określonych w ustawie organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Ta cecha różni istotnie funkcjonariuszy od pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych przed 1990 r. Ustawodawca przyjąwszy wspólną cechę istotną w sposób jednakowy potraktował funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej.

Trybunał odniósł się również do zarzutu rażącej sprzeczności kwestionowanych przepisów ustawy z rezolucją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1096 z dnia 27 czerwca 1996 r. oraz ze związanymi z tym dokumentem wytycznymi mającymi zapewnić zgodność ustaw lustracyjnych i podobnych środków administracyjnych z wymogami państwa opartego na rządach prawa. Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż brak w w/w dokumencie zalecenia by rozliczenia z okresem komunistycznym mogły odbywać się wyłącznie w ciągu 10 lat po obaleniu dyktatury. Rozliczenia te podejmowane są na różnych obszarach, w różnych latach w ciągu ostatnich dwóch dekad. Co więcej, jak stanowi pkt 14 rezolucji 1096, „w wyjątkowych przypadkach, gdy rządzące elity dawnego reżimu przyznały sobie wyższe emerytury niż pozostałej części społeczeństwa, emerytury te powinny być ograniczonego do zwykłego poziomu". W ocenie Sądu I instancji przepis art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji … jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 15 ustawy. Zmienia zasady obliczania emerytury policyjnej dla określonej grupy osób. Treść art. 15b ust. 1 ustawy odnosi się do okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa, która w innej sytuacji gdyby takową nie była, stanowiłaby 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby (przeciętnie 2,6% za każdy rok) i 2,6% podstawy wymiaru za każdy dalszy rok tej służby. Sąd zwrócił uwagę, że art. 15b ust. 2 mówi o

odpowiednim stosowaniu przepisów art. 14 i 15. Oznacza to, że nie zmieniono zasad liczenia emerytur policyjnych w innych przypadkach, tj. np. doliczania do wysługi emerytalnej okresów przypadających po zwolnieniu ze służby, uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę, itd. Dyspozycja art. 15 nie może być bowiem sprowadzona do ustalenia wysokości emerytury jako odpowiadającej 40 % podstawy jej wymiaru za 15 lat służby, a norma zawarta w art. 15b ust. 2 przewidująca odpowiednie stosowanie przepisów art. 14 i 15 nie może być sprowadzona do prostej konkluzji, iż w przypadku funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę w organach bezpieczeństwa państwa, zastosowanie znajdzie gwarancja ustanowiona w ust. 1 art. 15 (emerytura będzie wynosiła 40 % podstawy jej wymiaru za 15 lat służby). Przeciwko przyjęciu takiej interpretacji przemawia kilka argumentów. Po pierwsze literalne brzmienie przepisu art. 15b ust. 1 wskazuje wprost, iż ustawodawca odstąpił tu od przyjętej w art. 15 ust. 1 zasady liczenia podstawy wymiaru emerytury i nakazał w przypadku funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa (wprost wymieniona grupa podmiotów, niewątpliwie węższa od kręgu podmiotów, którego dotyczy art. 15 – wszyscy funkcjonariusze) liczyć: 0,7% podstawy wymiaru – za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 i dopiero w dalszej kolejności odpowiednio zastosować dyspozycję art. 15 (a więc np. do podwyższeń). Sąd podkreślił, że w pkt 1 ust. 1 art. 15b nie zawarto żadnego ograniczenia zastosowania mnożnika 0,7%. Zarówno zastosowana technika legislacyjna, nietożsame kręgi adresatów normy (w art. 15b węższy krąg, ograniczony do funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa), użyte sformułowania (za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990), jak i umiejscowienie przepisu art. 15b po przepisie art. 15, świadczy o tym, iż jest to przepis szczególny w stosunku do art. 15 ust. 1, a co za tym idzie nie może być mowy o ograniczeniu zastosowania mnożnika 0,7 % do okresów służby następujących po 15 latach. Sąd Okręgowy zważył, że policyjna ustawa zaopatrzeniowa wszystkim grupom funkcjonariuszy objętych jej stosowaniem przyznaje prawo do świadczenia po 15 latach służby. Stąd nie będzie wyjątkiem „przechodzenie" na emeryturę z chwilą uzyskania odpowiedniej wysługi lat (15). Wskazuje to, iż intencją ustawodawcy nie mogło być ograniczenie stosowania dyspozycji art. 15b ust. 1 ustawy jedynie do służby przypadającej po upływie 15 lat pracy (założenie racjonalnego ustawodawcy). Przyjęcie takiego założenia w prosty sposób mogłoby doprowadzić, wbrew sformułowaniu „za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990" do braku możliwości zastosowania dyspozycji ustawy do dużej grupy funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa lub zastosowania mnożnika 0,7% jedynie do krótkiego okresu „pracy" przypadającego po upływie 15 lat służby. Wynikająca z preambuły ustawy zmieniającej intencja ustawodawcy w oczywisty sposób była odmienna. Ponadto, zgodnie z ogólną regułą interpretacyjną nakazującą takim samym sformułowaniom nadawać taki sam sens, a innym – różny, Sąd Okręgowy podkreślił, iż art. 15 ust. 1 pkt 1 stanowi, iż emerytura dla funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., wynosi 40 % podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o 2,6 % podstawy za każdy dalszy rok tej służby. Tak więc należy uznać, iż w art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawodawca nie miał na myśli każdego dalszego (po 15 latach) roku służby lecz każdy rok służby (wszystkie lata) przypadający w latach 1944-1990, również te lata, które przypadają przed osiągnięciem piętnastoletniego stażu, co wyklucza możliwość przyznania wnioskodawcy prawa do 40 % podstawy wymiaru emerytury za 15 lat służby.

Następnie Sąd I instancji przytoczył tezę uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r. (II UZP 2/11) stanowiącą, iż: „Za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.), emerytura wynosi 0,7 % podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.) co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40 % podstawy wymiaru tego świadczenia.".

Następnie Sąd Okręgowy zważył, że okres służby pełnionej przez wnioskodawcę mieści się w katalogu organów wymienionych w art.

2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów (instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych).

Według Sądu Okręgowego, brak jest natomiast przesłanek do zaliczenia do okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa studiów w Wyższej Szkole (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L..

Pogląd, że (...) w L. nie można uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów wyraził Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r., II AKa 322/09, argumentując, że chociaż mieści się ona w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 tej ustawy, to nie odpowiada kryteriom sformułowanym w jej art. 2 ust. 3. Dochodząc do tego wniosku Sąd Apelacyjny wskazał, że (...) została powołana na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 września 1972 r. w sprawie utworzenia wyższej szkoły oficerskiej resortu spraw wewnętrznych. Z tego rozporządzenia nie wynika, aby była ona jednostką Służby Bezpieczeństwa. Zgodnie z § 1 statutu uczelni była ona szkołą wyższą i stanowiła samodzielną jednostkę organizacyjną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Natomiast odpowiedź na pytanie, czy (...) będąc jednostką organizacyjną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych była także instytucją centralną Służby Bezpieczeństwa MSW, daje dopiero analiza aktów prawnych niższego rzędu, takich jak regulamin rady programowej oraz programy nauczania. Zgodnie z regulaminem Rady Programowej (...) w L. ustala ona, jako organ doradczy Komendanta Szkoły w zakresie ustalania programu, program kształcenia wynikający z aktualnych potrzeb i zadań Służby Bezpieczeństwa. Sąd Apelacyjny w Gdańsku wywodził, że analiza programu nauczania – bloków tematycznych i nauczanych w ich ramach zagadnień - nie pozostawia wątpliwości, że cały proces kształcenia, profil i kierunki nauczania wszystkich wskazanych przedmiotów nakierowane był na potrzeby operacyjne Służby Bezpieczeństwa. Z opracowań wytworzonych przez funkcjonariuszy tej uczelni w trakcie jej działalności wynika, że (...) w L. była uczelnią Służby Bezpieczeństwa, która kontynuowała tradycje szkolnictwa SB, w szczególności szkół w L. i Ł. (publikacja Wyższa Szkoła (...). Rodowód, powstanie i działalność. Jubileuszowa sesja naukowa 25-26 stycznia 1983). Sąd Okręgowy podniósł za Sądem Apelacyjnym, że rozporządzenie Rady Ministrów o utworzeniu (...) w L. oraz statut szkoły nie pozostawiają wątpliwości, że była ona instytucją centralną SB w strukturze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Sąd Apelacyjny w Gdańsku przyjmując, iż (...) w L. była instytucją centralną Służby Bezpieczeństwa w strukturze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa uznał, że należy przeprowadzić rozważania o możliwości zastosowania do niej art. 2 ust. 3 tej ustawy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1989 r. w sprawie zniesienia wyższych szkół oficerskich nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych z dniem 30 września 1989 r. zniesione zostały (...) w L. i Wyższa Szkoła (...) J. - W. w S.. Zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 1989 r. w sprawie utworzenia wydziałów zamiejscowych Akademii Spraw Wewnętrznych z dniem 1 października 1989 r. utworzono Wydział (...) Państwa w L. i Wydział Porządku Publicznego w S.. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 1990 r. z dniem 1 października 1990 r. utworzono Wyższą Szkołę (...) z siedzibą w S. i zniesiono Akademię Spraw Wewnętrznych w W.. Jeśli chodzi o słuchaczy wydziałów zamiejscowych, to słuchacze Wydziału Porządku Publicznego stali się, po wyrażeniu zgody, słuchaczami Szkoły Policyjnej, a słuchacze Wydziału (...) Państwa mogli nimi zostać pod warunkiem przyjęcia do służby w Policji. Ustawą z dnia 6 kwietnia 1990 r. o utworzeniu (...) z chwilą utworzenia (...) Służba Bezpieczeństwa została rozwiązana (art. 129 ust. 1). Zgodnie z art. 130 w związku z art. 137 ustawy o (...) Urząd ten został utworzony w dniu 10 sierpnia 1990 r. Następnie Sąd Apelacyjny przypomniał definicję jednostek SB z art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej i wskazał, że (...) w L. nie została z mocy prawa rozwiązana z chwilą utworzenia (...), albowiem została zniesiona ponad 10 miesięcy wcześniej i to na podstawie ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym. Według Sądu Apelacyjnego, jak dalej podniósł Sąd Okręgowy, nie ma podstaw do uznania, że zamiejscowy Wydział (...) Państwa winno się traktować jako oddzielną jednostkę Służby Bezpieczeństwa. Niewątpliwie jednostką Ministerstwa Spraw Wewnętrznych była Akademia Spraw Wewnętrznych, a Wydział (...) Państwa, jak i Wydział Porządku Publicznego w S. wchodziły w jej skład stanowiąc całość. Akademia Spraw Wewnętrznych MSW została zniesiona w dniu 10 września 1990 r., nie zaś z chwilą określoną w ustawie o (...) jako chwila jego utworzenia, tj. 10 sierpnia 1990r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku dodał, że nie sposób uznać, że

skoro słuchacze i kadra naukowa zamiejscowego Wydziału (...) Państwa (...) zostali na podstawie aktów resortowych niższego rzędu, wydanych po wejściu w życie ustawy o (...), uznani za funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i w związku z tym zwolnieni ze służby z mocy prawa, to i jednostki w których służyli, uległy rozwiązaniu. W takiej sytuacji zbędne byłoby wydawanie aktów prawnych znoszących tę jednostkę. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę na fakt, iż instrukcją Przewodniczącego Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej za funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa Państwa uznane zostały wszystkie osoby pełniące służbę w Akademii Spraw Wewnętrznych, z wyłączeniem Wydziału Porządku Publicznego w S. i wskazał, że stosując ten sposób rozumowania należałoby uznać, iż z dniem 10 sierpnia 1990 r. uległa rozwiązaniu cała (...) z wyjątkiem Wydziału w S.. Nie zachodziłaby również potrzeba wydania w dniu 10 września 1990 r. rozporządzenia o zniesieniu (...), a jedynie o zniesieniu Wydziału w S.. Sąd Okręgowy podniósł dalej, za Sądem Apelacyjnym, że nawet jeśli Wydział (...) Państwa (...) stanowił jednostkę Służby Bezpieczeństwa, to i tak nie mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej, bowiem nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 tej ustawy. Wydział Zamiejscowy (...) Państwa (...) nie był jednostką centralną Służby Bezpieczeństwa, o jakiej mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5, nie był też jednostką terenową podległą instytucji centralnej SB, wskazaną w tym przepisie. Wobec tego nie może być oceniany jako jednostka SB poprzez wymagania określone w art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej. Sąd Okręgowy stwierdził, że podobny pogląd odnoszący się do (...) sformułował Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 czerwca 2000 r., sygn. akt I KZP 15/00, co jest istotne o tyle, że potwierdza przedstawiony tok rozumowania. Skoro zatem (...) w L. nie może zostać uznana za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, do którego w tym zakresie odsyła ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy z zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji..., to okres zaliczenia w poczet etatowych słuchaczy tej szkoły nie może być utożsamiany z okresem „pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa", o którym mowa w art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji ... i nie może skutkować obniżeniem wskaźnika podstawy wymiaru emerytury z 2,6% do 0,7%.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w części dotyczącej odbywania studiów przez świadczeniobiorcę w (...) w L. w okresie od 14 października 1986 r. do 26 czerwca 1987 r. w ten sposób, że ten okres służby uznał za niebędący okresem służby w organach bezpieczeństwa i zaliczył do stażu emerytalnego według współczynnika 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy odwołanie oddalił. Sąd wskazał również, że nie znalazł podstaw do zaliczenia do wysługi emerytalnej okresu zatrudnienia od 1 lutego 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. w związku z tym, że przedmiotem zaskarżonej decyzji było ponowne ustalenie wysokości emerytury w związku z wejściem w życie ustawy nowelizującej
z dnia 23 stycznia 2009 r., a nie przeliczenie emerytury w związku z zatrudnieniem wykonywanym po zwolnieniu ze służby.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. ***Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożyli organ emerytalny i ubezpieczony***. Organ emerytalny zaskarżył wyrok w części, tj. jego punkt
1 zarzucając: - naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwie zastosowanie, w szczególności art. 13a ust. 5, art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 239, poz. 2404) oraz

- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Wskazując na takie zarzuty apelujący organ emerytalny wniósł : 1) o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 i oddalenie odwołania w całości, ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt 1 i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji organ emerytalny podniósł, że w związku z informacją z dnia 8 lipca 2009 r. o przebiegu służby ubezpieczonego przeprowadzone zostało postępowanie w

sprawie ponownego ustalenia wysokości jego emerytury policyjnej na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a stosownie do art. 13a ust. 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji … informacja o przebiegu służby, sporządzona przez IPN na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb i jako taka wiążąca dla organu emerytalnego jako środek dowodowy. Zdaniem organu emerytalnego, brak jest podstaw do przyjęcia, że okres służby od 14 października 1986 r. do 26 czerwca 1987 r. (słuchacz studium oficerskiego w Wyższej Szkole (...) w L.) powinien być policzony po 2,6% podstawy wymiaru. Wnioskodawca zaskarżył wyrok w części, tj. jego pkt 2, domagając się jednocześnie oddalenia apelacji organu emerytalnego. Ubezpieczony wniósł o zmianę wyroku poprzez ponowne ustalenie wysokości emerytury policyjnej w nieobniżonej wysokości, naliczonej w wysokości 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i 2,6 % podstawy wymiaru za każdy dalszy rok tej służby, z uwzględnieniem okresów składkowych i nieskładkowych oraz przysługujących mu podwyższeń i dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych za czas pracy w organach Służby Bezpieczeństwa od 1 lipca 1981 r. do 13 października 1986 r. i od 27 czerwca 1987 r. do
31 marca 1990 r. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie zasady równości i zakazu dyskryminacji wyrażonych w art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ze względu na to, że funkcjonariusze, których cechą wspólną przyjętą przez ustawodawcę i potwierdzoną przez Trybunał, jest ich służba w organach bezpieczeństwa państwa i którzy służbę zakończyli uzyskując prawo do policyjnej renty inwalidzkiej, stanowią grupę faworyzowaną przez ustawę nowelizującą z dnia 23 stycznia 2009 r. w stosunku do funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę w organach bezpieczeństwa państwa, a nabyli prawo do emerytury. Tym samym ustawa ta narusza zasadę równości i zakaz dyskryminacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje tak organu emerytalnego, jak i ubezpieczonego podlegają oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy w odniesieniu do tego, w jakich jednostkach organizacyjnych i w jakich okresach wnioskodawca pełnił służbę jako funkcjonariusz, co nie zostało przez skarżących zakwestionowane. Jednakże, czyniąc rozważania i dokonując kwalifikacji tychże jednostek, Sąd Okręgowy pomimo ustalenia, że od 14 października 1986 r. do 26 czerwca 1987 r. ubezpieczony był słuchaczem Stacjonarnego Oficerskiego Studium (...) przy Wyższej Szkole (...) w L., odniósł się jedynie do sytuacji odbywania studiów i pełnienia służby w tejże Szkole przez funkcjonariusza w charakterze podchorążego zaliczonego w stan etatowy podchorążych. Tymczasem w sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Zarówno ze szczegółowej informacji przekazanej przez Instytut Pamięci Narodowej jak i z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy, dowód z których przeprowadził Sąd Apelacyjny, wynika, iż w okresie od 14 października 1986 r. do 26 czerwca 1987 r. wnioskodawca był nieetatowym słuchaczem studiów stacjonarnych Studium (...) przy Wyższej Szkole (...) w L.. Analizując dokumenty z akt osobowych Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, że w tym okresie wnioskodawca nie wykonywał zadań przypisanych do jego stanowiska – starszego inspektora w macierzystej jednostce ,a mianowicie w Wydziale (...) w T.. W przebiegu służby widnieją zapisy, iż z dniem 14 października 1986 r. wnioskodawca został słuchaczem Stacjonarnego Studium (...) w L., a z dniem 26 czerwca 1987 r. ukończył to Studium. Ponadto w aktach osobowych znajduje się opinia służbowa z dnia
22 czerwca 1987 r., sporządzona za powyższy sporny okres przez Dowódcę Kompanii, z której wynika stacjonarny charakter Studium. Powyższe potwierdza wniosek personalny z dnia 15 sierpnia 1987 r., w którym wnoszono o przywrócenie dodatku specjalnego dla wnioskodawcy po odbytych studiach podyplomowych. Według Sądu Apelacyjnego, wystąpienie w dniu 2 czerwca 1987 r. przez Komendanta (...) o nadanie wnioskodawcy stopnia milicyjnego – podporucznika również potwierdza stacjonarny charakter studiów podyplomowych. W tymże wniosku jest zresztą mowa o tym, że wnioskodawca do (...) przybył z (...) w T. i w czasie pobytu „dał się poznać jako (...)". Dlatego też, zdaniem Sądu Apelacyjnego, w wymienionym wyżej okresie, wnioskodawca był jedynie słuchaczem Stacjonarnego

Studium (...) przy (...) w L., nie wykonywał zadań służbowych w macierzystej jednostce, a wobec tego nie pełnił służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa. Dlatego w konsekwencji trafnie Sąd Okręgowy rozstrzygnął, że okres ten podlega liczeniu, przy ustalaniu wysokości emerytury, po 2,6% podstawy wymiaru, jak stanowi art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, ze zm., zwanej dalej ustawą zaopatrzeniową). W związku z rozważaniami Sądu Okręgowego i apelacją organu emerytalnego, należy podnieść, że na mocy art. 2 ustawy z dnia
23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 24, poz. 145, zwanej dalej ustawą z 23 stycznia 2009 r., ewentualnie ustawą nowelizującą) po art. 13 w ustawie zaopatrzeniowej dodany został art. 13 a. Przepis ust. 1 art. 13a stanowi – „Na wniosek organu emerytalnego właściwego według niniejszej ustawy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i, w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.". Natomiast zgodnie z ust. 5 i 6 tego artykułu, przekazana przez IPN informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzonym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb, o których mowa w art. 12 i do tej informacji nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a zatem nie podlega ona w żadnej formie zaskarżeniu w postępowaniu administracyjnym.

W tym miejscu wskazać trzeba, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 stycznia 2012 r. (sygn. akt K 36/09) orzekł, iż „Art. 13a ust. 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest zgodny z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej". W uzasadnieniu swojego wyroku Trybunał m. in wskazał, iż „ ... jeśli decyzja organu emerytalnego zostanie zaskarżona, to o ostatecznym ukształtowaniu praw emerytalnych byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL można dopiero mówić po przeprowadzeniu stosownego postępowania przed sądem powszechnym. Należy podkreślić, że sąd powszechny nie ogranicza się w takim wypadku do kontroli decyzji organu emerytalnego z punktu widzenia jej legalności, jak ma to miejsce w przypadku kontroli dokonywanej przez sąd administracyjny. Wręcz przeciwnie – sąd powszechny rozstrzyga merytorycznie co do istoty sprawy.

Nie ulega więc wątpliwości, że w toku postępowania sądowego, z zastosowaniem wszelkich środków dowodowych, może nastąpić także weryfikacja informacji, o której mowa w art. 13a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Dla oceny przez sąd zasadności obniżenia świadczenia emerytalnego byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL nieodzowne jest ustalenie stanu faktycznego mającego bezpośredni wpływ na ponowne ustalenie przez organ emerytalny świadczeń w tym zakresie. Sąd powszechny ma zatem obowiązek oceny całego materiału dowodowego łącznie z treścią informacji IPN".

Tym samym informacja Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby osoby pełniącej ją w organach bezpieczeństwa państwa nie może wiązać sądu ubezpieczeń społecznych, który rozpoznaje sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ponownie przeliczającej wysokość emerytury, w zakresie zarówno co do przebiegu służby jak i kwalifikacji określonego okresu służby jako pełnienia jej w organach bezpieczeństwa państwa.

Dlatego też Sąd Apelacyjny nie akceptuje stanowiska organu emerytalnego, że doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji,

Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. nr 239, poz. 2404 ze zm.).

Sąd Apelacyjny podziela wniosek Sądu I instancji, że Wyższa Szkoła (...) w L., prowadząca jako jedną z form kształcenia stacjonarne studium oficerskie, którego wnioskodawca był słuchaczem, nie jest organem bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia
18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 63, poz. 425 ze zm.), z następujących przyczyn:

Wyższa Szkoła (...) w L. została powołana na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 września 1972 r. w sprawie utworzenia wyższej szkoły oficerskiej resortu spraw wewnętrznych (Dz. U. z 1972, nr 38, poz. 248), które to rozporządzenie wydane zostało na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 2 ust. 1 oraz art. 5 ust. 8 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1969 r. Nr 4, poz. 31 i z 1972 r. Nr 16, poz. 114).

Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia (§1) utworzonej Wyższej Szkole (...) nadano imię F. D.. W § 2 podano, iż prowadzi ona działalność dydaktyczno-wychowawczą o specjalizacji prawno-administracyjnej oraz ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego kształcąc i wychowując kadry na potrzeby resortu spraw wewnętrznych, przygotowywane do objęcia stanowisk oficerskich. Dalej postanowiono, że program nauczania przedmiotów zawodowych ustala Minister Spraw Wewnętrznych a ramowy program nauczania w zakresie nauk innych, niż zawodowe, ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Kontrolę i ocenę realizacji nauczania w zakresie przedmiotów innych niż zawodowe przeprowadza się z udziałem przedstawicieli Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Treść tego aktu prawnego nie daje podstaw do sytuowania Szkoły jako jednostki (instytucji centralnej) Służby Bezpieczeństwa, nie daje podstaw do wiązania jej z SB.

Szkoła ta miała statut nadany zarządzeniem nr 139/72 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 grudnia 1972 r., w którym podano, że jest samodzielną jednostką organizacyjną w strukturze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jednakże jego lektura także nie wskazuje, aby była ona instytucją centralną SB.

Wyższa Szkoła (...) w L. została zniesiona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1989 r. w sprawie zniesienia wyższych szkół oficerskich nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 37, poz. 204), wydanego na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym (Dz. U. z 1987 r. Nr 27, poz. 156). W § 1 tego rozporządzenia postanowiono, iż z dniem 30 września 1989 r. znosi się:

1) Wyższą Szkołę (...),

2) Wyższą Szkołę (...) J.-W..

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażonym w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r., sygn. akt II AKa 322/09 (POSAG 2010/1/198, LEX 563028), w którym Sąd ten przyjął – „ Wyższej Szkoły (...) z L. nie można uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, bo chociaż mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 tej ustawy" - w części uznającej (...) w L. za instytucję wymienioną w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy. Sąd Apelacyjny w Gdańsku, formułując bowiem tezę, iż (...) w L. mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej (przepis ten mówi o - instytucjach centralnych Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległych im jednostkach terenowych w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych) odniósł się do aktów prawnych niższego rzędu takich, jak: regulamin rady programowej szkoły oraz programów jej nauczania, a także do opracowań funkcjonariuszy tej uczelni. Sąd Apelacyjny w odniesieniu do tej kwestii w pełni akceptuje stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyrażone w wyroku z dnia 14 maja 2010 r. (II AKa 108/10,

Apel.-W-wa 2010/4/16, KZS 2011/7-8/85, LEX 832778), iż „Źródła prawa, możliwe do zastosowania przy analizie statusu Wyższej Szkoły (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nie pozwalają na uznanie tej Szkoły za instytucję centralną Służby Bezpieczeństwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa". Stanowisko to jest trafne, zwłaszcza, gdy się zważy, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 maja 2007 r. (K 2/07, OTK-A 2007/5/48) odrzucił możliwość interpretowania normy ustawowej poprzez odwoływanie się do aktów będących dokumentami tajnymi i podkreślił, że zasadą w państwie prawa jest, że pojęcia ustawowe determinują treść pojęć używanych w aktach niższego rzędu a nie odwrotnie. Podobnie stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 czerwca 2000 r. (I KZP 15/00, LEX 40508).

Za uznaniem (...) w L. za centralną jednostkę Służby Bezpieczeństwa nie przemawia również instrukcja Przewodniczącego Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej z dnia 25 czerwca 1990 r., gdzie podaje się, kogo uznaje się za funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa. W jej pkt I podpkt 2 lit. n – stwierdzono, że za funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa uznaje się m.in. osoby, które w dniu 10 maja 1990 r. pełniły służbę w Wydziale (...) Akademii Spraw Wewnętrznych w L.. Instrukcja ta jako akt niższego rzędu, i kwalifikujący ex post kogo należy uznać za funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, nie może przemawiać za przyjęciem, że słuchacz tej szkoły był funkcjonariuszem Służby Bezpieczeństwa.

Wyższa Szkoła (...) w L. została zniesiona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia
10 czerwca 1989 r. w sprawie zniesienia wyższych szkół oficerskich nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 37, poz. 204) z dniem 30 września 1989 r. Wraz z nią zniesiono także Wyższą Szkołę (...) J.-W. w S..

Zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych nr 50/89 z dnia
21 czerwca 1989 r. w sprawie utworzenia wydziałów zamiejscowych Akademii Spraw Wewnętrznych z dniem 1 października 1989 r. utworzono:

- Wydział (...) Państwa w L. i

- Wydział Porządku Publicznego w S..

Nie można jednak przyjąć, że (...) została przekształcona w Wydział (...) Państwa Akademii Spraw Wewnętrznych, bowiem wtedy już nie istniała, gdyż została zniesiona. Nie była więc poprzedniczką prawną, jak w wielu sprawach twierdzi Instytut Pamięci Narodowej, Akademii Spraw Wewnętrznych, jej wydziału zamiejscowego. Być może na bazie (...) w L. utworzono Wydział (...) Państwa w L., jednakże nie istniało żadne następstwo prawne zwłaszcza, gdy się zważy, iż Wyższa Szkoła (...) w L. została utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 września 1972 r., zniesiona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1989 r. a wydziały zamiejscowe Akademii Spraw Wewnętrznych utworzono aktem niższego rzędu - zarządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych 50/89 z dnia 21 czerwca 1989 r. w sprawie utworzenia wydziałów zamiejscowych.
O ewentualnym następstwie prawnym można by mówić, gdyby akty prawne były tożsame, gdy tymczasem wydziały zamiejscowe Akademii Spraw Wewnętrznych utworzono aktem prawnym niższego rzędu niż utworzono i zniesiono (...) w L.. Dlatego też nie jest do zaakceptowania pogląd, że następcą (...) w L. był wydział zamiejscowy Akademii Spraw Wewnętrznych.

Jak wynika z wyżej przytoczonej tezy wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Sąd ten uznał, iż (...) w L. nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej i dlatego nie można jej uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 tej ustawy.

Należy podzielić stanowisko tego Sądu, iż (...) w L. nie podlegała rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa. Jak już wskazano, omawiana szkoła została zniesiona z dniem 30 września 1989 r., natomiast (...) został utworzony na mocy ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r., która weszła w życie z dniem 10 maja 1990 r. (ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa tekst jednolity: Dz. U. z 1999 r. nr 51, poz. 526 ze zm.). Na mocy

art. 130 tej ustawy Minister Spraw Wewnętrznych miał zorganizować Urząd Ochrony Państwa w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Tym samym (...) w L. została zlikwidowana zanim jeszcze uchwalono ustawę o Urzędzie Ochrony Państwa i zorganizowano ten Urząd.

Natomiast Akademia Spraw Wewnętrznych została zniesiona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1990 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Policji oraz zniesienia Akademii Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 64, poz. 373) z dniem 1 października 1990 r., a więc już po utworzeniu (...). Jednakże jak już wywiedziono, (...) w L. nie była poprzedniczką (...), w szczególności jej wydziału zamiejscowego, a mianowicie Wydziału (...) Państwa w L.. Tym samym nie spełnia kryterium określonego w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę w pełni akceptuje stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyrażone w wyroku z dnia 14 maja 2010 r. (II AKa 108/10, Apel.-W-wa 2010/4/16, KZS 2011/7-8/85, LEX 832778), iż „Źródła prawa, możliwe do zastosowania przy analizie statusu Wyższej Szkoły (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nie pozwalają na uznanie tej Szkoły za instytucję centralną Służby Bezpieczeństwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów (jedn. tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.). Wobec tego, że Szkoła nie odpowiada też kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3, nie spełnia żadnego z warunków koniecznych do uznania jej za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 in principio wymienionej ustawy".

Wprawdzie powyższe orzeczenie zapadło przy rozpoznawaniu sprawy lustrowanego, jednakże przepis art. 15b ustawy zaopatrzeniowej odnosi się i ma zastosowanie do osób, które pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji.

Ponadto Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie II UZP 10/11 odmawiającego odpowiedzi na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie wskazał, iż nie powinno być rozbieżności w wykładni tych samych przepisów (art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy lustracyjnej) między różnymi sądami, choćby ich wykładni dokonywano raz na potrzeby procesów lustracyjnych a innym razem na potrzeby rozstrzygania odwołań od decyzji organu emerytalnego resortu spraw wewnętrznych przez sądy ubezpieczeń społecznych. Sąd Najwyższy zaznaczył również, odwołując się do ukształtowanej już od wielu lat linii orzecznictwa sądów karnych rozpoznających sprawy lustracyjne, iż przepis art. 2 ustawy lustracyjnej nie może być interpretowany rozszerzająco. Skoro zatem Wyższa Szkoła (...) w L. nie była organem bezpieczeństwa państwa, okres stacjonarnego kształcenia w Stacjonarnym Oficerskim Studium (...) przy (...) w L. winien być, przy ustalaniu wysokości emerytury policyjnej, liczony po 2,6% podstawy jej wymiaru za każdy rok jej pełnienia, jak stanowi art. 15b ust. 1 pkt 2 ustawy zaopatrzeniowej. Dlatego apelacja organu emerytalnego podlegała oddaleniu.

Oddaleniu podlegała także apelacja wnioskodawcy oparta na zarzucie naruszenia zasady równości i zakazu dyskryminacji, wyrażonych w Konstytucji, przez przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r., nowelizujące ustawę zaopatrzeniową. Wnioskodawca formułując taki pogląd przyjął, że w ramach grupy podmiotów prawa charakteryzujących się cechą wspólną, która tę grupę wyodrębnia, a którą stanowi pełnienie służby przed 1 sierpnia 1990 r. w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa, nie powinno nastąpić zróżnicowanie ze względu na rodzaj świadczenia pieniężnego z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy, do którego osoby te nabyły uprawnienia. Konsekwencje polegające na obniżeniu wysokości świadczenia w związku z pełnieniem służby w organach bezpieczeństwa państwa winny więc objąć i tych byłych funkcjonariuszy, którzy nabyli uprawnienie do renty inwalidzkiej, gdyż w przeciwnym wypadku, stają się oni „grupą faworyzowaną ustawą nowelizującą". Konieczność jednakowego potraktowania osób charakteryzujących się daną cechą istotną sprawia, że zarówno wysokość policyjnych emerytur, jak i policyjnych rent inwalidzkich, przysługujących byłym funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa państwa, winna zostać ustalona z uwzględnieniem okoliczności pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa. Sąd Apelacyjny z takim poglądem

się nie zgadza. Wnioskodawca pominął bowiem, że kryterium wyodrębnienia grupy podmiotów w postaci pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, zaakceptowane przez Trybunał Konstytucyjny, dotyczyło tylko tych osób, którym przysługują policyjne emerytury. Ustawodawca nie zdecydował się na obniżenie świadczeń rentowych z tytułu inwalidztwa powstałego w czasie pełnienia służby bądź w okresach po zwolnieniu ze służby objętych ochroną. Inny jest bowiem cel, jaki ma spełniać świadczenia rentowe, przysługujące w związku z niemożnością - wobec powstania stanu inwalidztwa - zapewnienia sobie własną pracą środków utrzymania. Z tej przyczyny warunki przyznania prawa do tych odrębnych świadczeń (emerytury, renty) są całkowicie odmienne. Emerytury przysługują za wysługę lat, od której zależy wymiar świadczenia, renty w związku z tym, że funkcjonariusz w okresach wskazanych w ustawie stał się inwalidą wskutek stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu (całkowicie niezdolny do służby), niezależnie od długości pełnionej służby. Sposób ustalania wysokości tych świadczeń jest również całkowicie odmienny, przy rencie wysługa emerytalna pozostaje bez znaczenia, gdyż renta stanowi określony procent podstawy wymiaru, jednakowy dla wszystkich i uzależniony jedynie od grupy inwalidzkiej (art. 22 ustawy zaopatrzeniowej). Stąd oczekiwanie, że w ramach grupy funkcjonariuszy pełniących służbę w organach bezpieczeństwa państwa również uprawnieni do renty inwalidzkiej winni mieć obniżone świadczenia, nie może zostać zaakceptowane. W ocenie Sądu Apelacyjnego, emeryci i renciści różną się na tyle, że samo kryterium pełnienia służby w organie bezpieczeństwa państwa nie jest wystarczające dla uznania, że ustawodawca z naruszeniem zasady równości potraktował emerytów policyjnych obniżając im świadczenia za okresy pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa.

Kierując się powyższymi względami Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

Sędziowie: PRZEWODNICZĄCY

A. S. M. W.

A. M. (2)